

реальним злочинам у господарській сфері (фальшивомонетництву, контрабанді, хабарництву, безгосподарності та ін.).

Водночас наділені надзвичайно широкими каральними і контрольними повноваженнями, вони стали дієвим інструментом більшовицької верхівки для встановлення в країні системного контролю, примусу і репресій.

Список використаних джерел:

1. Даниленко В. Сталінізм на Україні: 20 – 30 -ті роки / В. Даниленко, Г. Касьянов, С. Кульчицький. – К. : Либідь, 1990. – 344 с.; Кульчицький С. В. Вертикаль державної безпеки в системі диктатури більшовицьких вождів (1917 – 1938 рр.) // Радянські органи державної безпеки в Україні (1918 – 1991 рр.): історія, структура, функції / С. В. Кульчицький. – К. : Основи, 1996. – С. 17 – 70; Шаповал Ю. І. Людина і система: Штрихи до портрету тоталітарної доби в Україні / Ю. І. Шаповал. – К. : Інститут національних відносин і політології НАН України, 1994. – 270 с.; Шаповал Ю. І. Україна 20 – 50-х років: сторінки ненаписаної історії / Ю. І. Шаповал. – К. : Наукова думка, 1993. – 350 с.

2. Архирейський Д. В. Протидія радянських митників контрабанді наприкінці 1920-х – у 1930-х рр. / Д. В. Архирейський // Український історичний журнал. – 2013. – № 2. – С. 105 – 120; Волосник Ю. П. Контрабандна діяльність підприємців в Україні та боротьба з нею в роки непу / Ю. П. Волосник // Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. – «Історія». – 2007. – № 762. – С. 6 – 16; 754. Олійник М. М. Політика державних та партійних органів України щодо приватних підприємств у період непу / М. М. Олійник // Український історичний журнал. – 2001. – № 1. – С. 16 – 29.

3. Мозохин О. Б. ВЧК – ОГПУ в борьбе с коррупцией в годы новой экономической политики (1921 – 1928) / О. Б. Мозохин, А. Ю. Епихин. – М. : Кучково поле; Гиперборея, 2007. – 528 с.; Мозохин О. Б. Деятельность ГПУ – ОГПУ по обеспечению экономической безопасности Советского государства / О. Б. Мозохин. – М. : Кучково поле, 2009. – 352 с.;

4. Камалова Г. Т. Подразделение ВЧК – ГПУ – ОГПУ в системе органов государственной власти / Г. Т. Камалова // Вестник Южно-Уральского государственного университета. Серия : Право. – 2012. – № 7 (266). – С. 14 – 19; Барышников Е. А. Деятельность ВЧК – ОГПУ по укреплению экономического потенциала страны : автор. дисс. на соискание науч. степени канд. истор. наук : спец. 07.00.02 «Отечественная история» / Е. А. Барышников. – М., 2004 [Електронний ресурс] / Е.А.Барышников // Режим доступу : <http://www.dslib.net/istoria-otechestva/dejatelnost-vchk-ogpu-po-ukrepleniju-jekonomicheskogo-potenciala-strany.html>

Слухач 1-го курсу навчання
Рівненського відділення ННІ № 4
НАВС

Мацалко Олександр Анатолійович

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Українська держава тим самим отримала орієнтир для своїх перетворень, що відображені в ключових документах сучасної державної політики України. Передусім, Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020» задекларовано намір держави модернізувати систему публічного управління та привести усі її складові у відповідність з міжнародно-правовими стандартами [6].

Важливою задачею демократичної держави доцільно вважати переформатування сфери державного управління, скоротивши об'єми державно-владних повноважень, якими володіють державні організації, та розширивши права місцевого самоврядування з метою безпосереднього забезпечення ними особистих прав, свобод та законних інтересів людини. Тобто, важливим етапом демократичного розвитку суспільства можна вважати децентралізацію державної влади, що у

наукових джерелах, присвячених цьому питанню, визначається як процес зменшення обсягу державно-владних повноважень державних органів при одночасному розширенні прав, обов'язків та відповідальності територіальних спільнот чи громад різного рівня, органів які вони обирають (органи місцевого самоврядування чи територіальної автономії), за умови здійснення ними заходів, спрямованих на забезпечення прав, свобод та інтересів людини, закріплених в міжнародних документах та конституції країни [1].

Серед міжнародних документів, що містять стандарти державної політики у сфері здійснення децентралізації державної влади варто відзначити: Європейську рамкову конвенцію про транскордонне співробітництво між територіальними громадами або органами влади (1980 р.), яка визнає за місцевими і регіональними органами влади право на співпрацю поза національними кордонами в межах їх внутрішньодержавних повноважень з питань створення органів транскордонного співробітництва між громадами, регіонального, міського та сільського розвитку, охорони довкілля, поліпшення діяльності підприємств громадського користування та комунального обслуговування, а також взаємної допомоги у надзвичайних ситуаціях. Вона включає моделі угод стосовно регіонального транскордонного планування, економічного розвитку, охорони навколишнього середовища [5]. Європейську хартію регіональних мов або мов меншин (1992 р.), яка спрямована на збереження й захист історичних регіональних та міноритарних мов, насамперед мов, яким загрожує вимирання. Сфера її застосування поширюється на законодавство, школи, громадське, культурне, економічне і соціальне життя та засоби масової інформації [3]. Європейську конвенцію про участь іноземців у громадському житті на місцевому рівні (1992 р.), що встановлює принцип, згідно з яким держави за можливості повинні гарантувати іноземним громадянам громадянські та політичні права, включно з правом брати участь у виборах в місцеві органи публічної адміністрації [8]. Європейську хартію міст (1992 р.), яка визначає права громадян в європейських містах і є практичним посібником з питань міського управління, регулюючи питання умов проживання, архітектури і будівництва в містах, транспорту, енергетики, спорту і дозвілля, забруднення міст, безпеки на вулицях [9]. Рамкову конвенцію про захист національних меншин (1995 р.), яка стосується питань освіти, засобів масової інформації та використання мов національних меншин. Вона також містить загальні положення, зокрема, щодо недискримінації та рівності між меншинами і рештою населення (зокрема, титульною нацією), свободи контактів із тими, хто мешкає в інших країнах [4]. Європейську хартію місцевого самоврядування (відкрита для підписання з 1985 р.) [2]. Європейська хартія місцевого самоврядування, поза сумнівами, є пріоритетним документом серед наведених вище. З огляду на те, що Конгрес місцевих та регіональних влад Європи на своїй V сесії, посилаючись на ст. 3 параграф 2 Європейської Хартії місцевого самоврядування, рекомендував Україні надати обласним і районним радам законодавчу можливість мати власні адміністративні органи, підзвітні їм та відповідальні перед ними [7]. Характеризуючи її зміст загалом, можна виділити такі найважливіші принципи, що є основоположними для формування європейської (демократичної) моделі влади на субнаціональних територіальних рівнях: Визнання місцевого самоврядування в національному законодавстві і, за можливості, у конституції (ст. 2). Реальності місцевого самоврядування, що віднаходить свій вияв в акцентуванні саме на суттєвому (а не будь-якому довільно визначеному державою) обсязі суспільних справ, регулювання та управління якими уповноважені здійснювати органи місцевого самоврядування (ст. 3). Підзаконності місцевого самоврядування як можливості відповідних органів здійснювати регулювання і управління місцевими справами – виключно в межах законодавства держави (ст. 3). Визначення природи місцевого самоврядування як публічної влади, що, з одного боку, діє в інтересах місцевого населення (територіальної громади) (ст. 3), а з іншого – є похідною від суверенної державної влади, оскільки головні повноваження і функції місцевого самоврядування визначаються конституцією або законом (ч. 1 ст. 4). Віднесення до суб'єктів здійснення місцевого самоврядування як територіальних громад, так і органів місцевого самоврядування – за умови обрання представницьких органів місцевого самоврядування таємним голосуванням на основі прямого, рівного, загального виборчого права (ст. 3). Автономності місцевого самоврядування як влади, що має право самостійно вирішувати всі питання, віднесені до її компетенції (ч. 2 ст. 4). Субсидіарності (оптимальної децентралізації і реальної керованості

території), що передбачає, по-перше, здійснення муніципальних функцій тими територіальними рівнями влади, які мають найтісніший контакт із громадянином, по-друге, врахування обсягу і характеру завдань та вимоги щодо досягнення ефективності й економії при розмежуванні повноважень між територіальними рівнями влади (ч. 3 ст. 4). Повноважності місцевого самоврядування, невідчужуваності та непорушності його повноважень – повноваження місцевого самоврядування мають бути повними і виключними. Вони не можуть бути скасовані чи обмежені, якщо це не передбачено законом (ч. 4 ст. 4). Адаптації здійснення наданих місцевому самоврядуванню повноважень до місцевих умов (єдності державних і місцевих інтересів) (ч. 5 ст. 4). Учасності місцевого самоврядування у вирішенні всіх суспільно важливих питань, які, хоча і не віднесені до його компетенції, але зачіпають його права та інтереси (ч. 6 ст. 4). Цілісності та непорушності території суб'єктів місцевого самоврядування – зміна територіальних кордонів самоврядних одиниць потребує узгодження з відповідними територіальними спільнотами (ст. 5). Самостійності органів місцевого самоврядування у визначенні власних внутрішніх адміністративних структур з урахуванням місцевих потреб і необхідності забезпечення ефективного управління (ч. 1 ст. 6). Створення належних умов для служби та кар'єрного зростання муніципальних службовців, що дозволить залучити до роботи в органах місцевого самоврядування висококваліфікованого персоналу (ч. 2 ст. 6). «Вільного мандата» депутатів представницьких органів місцевого самоврядування (вільного здійснення ними своїх функцій) (ч. 1 ст. 7). Фінансового відшкодування витрат, понесених під час виконання мандата депутатів представницьких органів місцевого самоврядування, а також у разі необхідності відшкодування втрачених доходів або винагороди за виконану роботу і відповідне соціальне страхування (ч. 2 ст. 7). Визначення функції чи діяльності як такої, що несумісна з мандатом депутата представницького органу місцевого самоврядування, виключно законом або на підставі основоположних правових принципів (ч. 3 ст. 7). Гарантованості права органів місцевого самоврядування на власні фінансові ресурси за умов, коли забезпечуються: відповідність обсягу цих ресурсів функціям та повноваженням місцевого самоврядування; формування принаймні частини ресурсів за рахунок місцевих податків та зборів, розмір яких самостійно встановлюється органами місцевого самоврядування в межах закону; диверсифікований і підвищувальний характер фінансових систем, на базі яких формується фінансова основа місцевого самоврядування та ін. [2].

Отже, міжнародні стандарти державної політики у сфері децентралізації державної влади – це загальні принципи, що спрямовані на забезпечення права на дії органів місцевого самоврядування самостійно вирішувати питань, що безпосередньо їх стосуються, всіма можливими легальними засобами.

Список використаних джерел:

1. Власенко В.П. Децентралізація державної влади: теоретичний аспект / В.П. Власенко // Організаційно-управлінські, економічні, психолого-педагогічні аспекти забезпечення діяльності Єдиної державної системи цивільного захисту : матер.: всеукраїнської наук.-практ. конф. (Черкаси, 17 бер. 2017 р.) / Редкол. : Гора В.А., Грибенюк Г.С., Тищенко О.М. – Черкаси. 2017.
2. Європейська хартія місцевого самоврядування [Електронний ресурс] : Європейська хартія від 15 жовт. 1985 р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про ратифікацію Європейської хартії регіональних мов або мов меншин» від 15.05.2003 № 802-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 30. – ст. 259.
4. Закон України «Про ратифікацію Рамкової конвенції Ради Європи про захист національних меншин» від 09 груд. 1997 р. № 703/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 14. – ст. 56.
5. Постанова Верховної Ради України «Про приєднання України до Європейської конвенції про основні принципи транскордонного співробітництва між територіальними громадами або органами влади 1980 р.» від 14.07.1993 № 3384-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 36. – ст. 370.
6. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від

12.01.2015 № 5/2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/18688.htm>

7. Рекомендація № 48 (1998) щодо місцевої та регіональної демократії в Україні. Конгрес місцевих та регіональних влад Європи. V сесія. Страсбург. 26–28 травня 1998 р. // Голос України. – 16.06.1998 (п. 15).

8. Convention on the Participation of Foreigners in Public Life at Local Level (1992) [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <http://www.conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/144.htm>

9. The European Urban Charter (1992) [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <https://wcd.coe.int/wcd/ViewDoc.jsp?id=887405&Site=COE>

Курсант 1-го курсу ННІ №3 НАВС

Мельничук Аліна Сергіївна

СУЧАСНЕ БАЧЕННЯ НА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

На нинішньому етапі суспільно-політичного розвитку України, в умовах гібридної війни відбуваються кардинальна переорієнтація державної політики на забезпечення передовсім безпеки, прав, свобод та законних інтересів людини, євроінтеграцію, формування в Україні сучасної ринкової економіки та інші трансформаційні процеси, що значно змінили умови життя не лише громадянського суспільства, але й діяльності правоохоронних органів і викликали необхідність їх реформування.

Криміногенна ситуація в державі продовжує стрімко погіршуватись, злочинність як небезпечне явище піднімає голову, тяжкі та особливо тяжкі злочини, продовжують зростати, та становляться більш зухвалими, а стан протидії з боку держави протягом останніх двох років є неефективним та незадовільним, а як результат – громадяни та суспільство вцілому залишаються незахищеними від злочинних посягань. Злочинність, терористичні прояви, навіть масові звичайні побутові правопорушення здатні суттєво дестабілізувати життя в країні. А все це відбувається на нашу думку тому, що кримінальний елемент (правопорушники), користуючись малоефективною протидією з боку правоохоронних органів, переконались в тому, й в зв'язку з цим, вони можуть уникнути покарання за вчинене, а тому і продовжують скоювати все нові й нові кримінальні правопорушення.

Тому негайне, системне реформування правоохоронних органів є пріоритетним для України як основний напрям забезпечення національної безпеки, і зупиняти або гальмувати зараз цей процес вкрай небезпечно.

Правоохоронна діяльність передбачає сукупність заходів та засобів щодо забезпечення основних задач, і кожна складовасистеми потребує покращення. Охорона громадського порядку, забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів, захист власності від злочинних посягань, запобігання правопорушенням та їх припинення, виявлення і розкриття злочинів, розшук осіб, які їх вчинили, забезпечення безпеки дорожнього руху є основною метою реформування.

У свою чергу, будь-яка діяльність неможлива без кадрового забезпечення та професійної підготовки особового складу. Цеповною мірою стосується правоохоронної діяльності. Підвищена відповідальність за результати своєї діяльності, високий ризик для особистого життя та здоров'я, відсутність готового алгоритму дій для всіх можливих ситуацій, великий спектр спеціальних знань та навичок потребують підвищеної уваги до системи професійної підготовки саме правоохоронців.

Крім цього, правоохоронці мають надавати допомогу громадянам у будь-якій ситуації. Сервісні обов'язки правоохоронців – це новий напрямок у правоохоронній діяльності.

Сучасні трансформаційні зміни в громадянському суспільстві, зокрема посилення інформаційного впливу на професійну діяльність, потребують від правоохоронних структур перегляду багатьох прийомів і методів діяльності, а також внутрішньої структурної перебудови, орієнтованої на забезпечення особистої безпеки кожного працівника. У цьому контексті особливої